

Desværre har Ruslands overfald på Tjetjenien vist, at FN's generalsekretær har måttet acceptere, hvad han ikke ville acceptere. Desværre så verden til, fordi det var et stort land og et medlem af Sikkerhedsrådet, som begik selvtægt for netop at undgå et lille folks løsrivelse, og Vesten så til for at undgå en endnu større konflikt med Rusland.

Sådan er verden jo desværre indrettet endnu, men det skal altså ikke få alle og enhver til at tro, at de kan massemyrde, som de vil, bare de har en ven i Sikkerhedsrådet med det samme problem, og derfor kan man blive nødt til at sætte sig ud over Sikkerhedsrådets blokering.

Vi må gribe ind, hvor vi kan, og styrke forståelsen for mindretallenes, menneskenes og folkenes rettigheder overalt.

Villy Søvndal (SF):

I disse dage for et år siden var NATO-landenes bombardement af Jugoslavien 5 dage gammelt. Fra SF's side advarede vi dengang kraftigt, så kraftigt vi kunne, imod krigen, som udenrigsministeren dengang valgte at kalde »en robust humanitær aktion«, og den var ganske robust, må man jo sige.

Vi advarede imod det med to sæt argumenter: dels det indholdsmæssige, kan man sige, i situationen i Eksjugoslavien og Kosovo – efter vores vurdering var forhandlingsmulighederne ikke udtømt, og man kan diskutere, om der overhovedet blev forhandlet i Rambouillet – og dels af vores vurdering var, at situationen på alle punkter ville forværre de problemer, som krigen hævdedes at ville løse.

Jeg så, at forsvarsministeren skrev en artikel i Berlingske Tidende for 2 dage siden, hvori han sagde, at militært havde aktionen været en succes. Jeg holder normalt meget af sort humor, men jeg synes, det må være svært at sige, at det her var en succes.

Og det er ikke kun SF's påstand. Hvis man ser, hvad eksempelvis Chris Patten og Javier Solana skrev i deres rapport til Europa-Parlamentet, er det vel lidt svært at beskrive den nuværende situation i Kosovo som en succes, tværtimod: Situationen i Kosovo i dag er på vej fuldstændig ud af kontrol, efter at den modsatte etniske udrensning har stået på siden krigens afslutning. Serbien er bombet 50 år tilbage også miljømæssigt. Milosevic sidder så sikkert som nogen sinde. Krigen har skabt en farlig instabilitet i hele regionen. Derfor nåede man ikke sit mål med krigen.

Den anden situation, som vi har i dag, drejer sig så om folkeretten. Der var ikke noget folkeretligt grundlag for NATO's militæraktion, siger DUPI-rapporten. Det kan også siges tydeligere: Aktionen blev sat i gang uden om internationale spilleregler. Eller som regeringen siger i sin redegørelse, jeg citerer fra side 4 øverst: »Det må således konstateres, at der ikke forelå et klart sikkerhedsrådsmandat til intervention i Kosovo-konflikten . . .«.

Det er nu – for at sige det diplomatisk – noget andre toner end i månederne før bombardementerne begyndte, hvor regeringen påstod, at der var fuld folkeretlig dækning for aktionen.

Hvorfor er den folkeretlige diskussion så vigtig, er det ikke kun for feinsmeckere, og betyder det noget? Det er den af grunde, som regeringen selv nævner i sin redegørelse, igen på side 4, hvorfra jeg citerer:

»Imidlertid kan sådanne interventioner udvise folkerettens almindeligt anerkendte forbud mod militær magtanvendelse mellem stater, hvis sådanne interventioner bliver almindeligt anerkendt som en del af folkeretten. . . . Humanitære interventioner risikerer altså at ødelægge det skrøbelige kollektive sikkerhedssystem, som FN-pagten bygger på.«

Regeringen skal roses for her at se meget klart, hvad risikoen er i det her. Altså faren for, at de bliver almindeligt anerkendt, og at de ødelægger det kollektive sikkerhedssystem, er for høj en pris. Gad vide om det er årsagen til, at det internationale samfund har været påfaldende tavst under slagterierne i Tjetjenien. Eller hvorfor har man ikke lagt større pres på Rusland, når nu der var en humanitær ret til at intervenere?

Men – siger regeringen så videre – det er ikke overladt til alle at træffe de her beslutninger. Jeg synes, den mest centrale sætning i alt det her er på side 6, afsnit 4:

»Overlades denne vurdering til andre – for eksempel en gruppe af stater eller en alliance – vil det betyde, at ikke kun stater med vores demokratiske og humanistiske standarder vil få ret til at gennemføre militære interventioner.«

Det er dog en voldsom grad af selvtilfredshed. Det udelukker, at hovedparten af verdens lande er med i denne her vurdering, og at det er de rige lande, som vi tilfældigvis tilhører, der kan foretage denne her vurdering af, hvornår man må intervenere.

Jeg vil godt sige, også for at rette en misforståelse op i forhold til nogle af de forudgående